

Vogelwaarnemingen in Zuid-Kennemerland

AFLEVERING 105
15 oktober 1990 - 15 januari 1991

SOORT	DATUM	PLAATS	AANTAL	WAARNEMER
Parelduiker	v.a.24-10	Zuidpier	max.1	Fon,Gou
	29-12	Telp.Reddingsbrig.	1 tp	Gou
Roodhalsfuut	23-10,4-11	Zuidpier	1	Hop ea
	23-10,4-1	Telp.Reddingsbrig.	7	Gee
Kuifduiker	15-12	Zuidpier	1	Veg
	31-12	"	1	Fon
Geoorde Fuut	31-12	"	1	Fon
Grauwe Pijl.	31-10	Telp.Reddingsbrig.	1	Gee
Stormvogeltje	31-10	"	1	Gee
Vaal Stormvog.	16-10	"	1	Gee
Kuifaalscholver	21-11	Zuidpier	1 ad	Gou
	v.a.13-12	"	max.3	Slo ea
Roerdomp	v.a.29-09	A.W.duinen	max.2	Ass,Kot,Vad
	4- 1	Kennemerduinen	1	Fri
	7- 1	Houtrakpolder	1	Fon
Kleine Zwaan	23-10	zeereep IJmuiden	10,12	Fon,Heu
Wilde Zwaan	24-10,4-11,21-12	"	7,3,5 Z	Hop
	v.a.10-11	A.W.duinen	max.13	Kot ea
	14- 1	Inlaagpolder	11 N	Fon
Kl.Rietgans	5 & 22-11	Kennemerduinen	30,131	Gee,Gro
Kolgans	22,23-11	zeereep	133 Z	Buc,Gro,Kot
	17,24-12	duinen	460 N	Gro,Huy,Poo
Grauwe Gans	26-10,7-11	Spaarnwouderplas	1 tp	Fon
	22-11	zeereep	149 Z	Gee,Hop
Brandgans	17,23-10	zeereep	38,16 Z	Gee,Hop
	14,15-1	Telp.Reddingsbrig.	13,26 N	Gee
	14- 1	Inlaagpolder	14 N	Fon
Rotgans	10- 1	polder Elsbroek	1 tp	Poo
Nijlgans	4- 1	Heksloot	max.75	Fon,Hop
De Casarca is per 28 november verhuisd van de Velsbroek naar de Heksloot				
Krakeend	2-12	N.Buiten Spaarne	152	Huy
Krooneend	v.a.22-11	A.W.duinen	2mn+3vr	Huy, Lee, Poo
Toppereend	v.a.5-11	Zuidpier	max.5 tp	Gro ea
Zwarte Zeeend	28-10	zee thv Bl'daal	2900 tp	Huy
Grote Zeeend	23-10	Zuidpier	85 Z	Hop
	4,29-12	zee thv Bl'daal	200 tp	Gee,Gou,Gro
Rosse Stekelst.	2- 1	Zuidpier	3	Fon
Rode Wouw	22-10	Kennemerduinen	1	med.Cot
	4-11	A.W.duinen	1	Boc
Bruine Kiekend.	21-10	"	1	med.Kot
	29-12	Kennemerduinen	1 vr	Gou
Havik	4-11	Duin en Kruidberg	1	Buc
	9-11	Vinkenveld, AWD	1 mn	Fon
	28-11	Inlaagpolder	1 vr	Fon
	28-12	Oase, AWD	1	Buc

Sperwer	23-10	Kennemerduinen	23 Z	Veg ea
Ruigpootbuizerd	22-10	"	2 Z	med.Cot
	25-11	weilanden, Vog'zang	1 tp	Ass
	4- 1	Ver.Binnenpolder	1	Fon
Visarend	22-10	zee thv IJmuiden	1	Fon
Smelleken	4- 1	De Batterij	1 mn	Fon
Slechtvalk	1-11	Bloemendaal	1 mn Z	Q.Slings
	14- 1	De Batterij	1 ad	Fon
Patrijs	26-10	Spaarnwouderplas	10	Fon
	6- 1	sluizen, IJmuiden	11	Hop
Scholekster	22-12	strand, Zuidpier	175	Buc
Kievit	22-11	Heksloot	950	Hop
Drieteenstrl.	30-12	strand, Zuidpier	600	Fon
Kleine Strandl.	17-10	"	15	Fon
	26-10	Spaarnwouderplas	1	Fon
Krombekstrandl.	23-10	strand, Zuidpier	1	Fon
Paarse Strandl.	hele periode	Zuidpier	max.60	Buc,Dro,Zwa
Bokje	26-9,18-10	A.W.duinen	max.3	Ass,Vad,Wie
Zwarte Ruiter	18-10	"	1	Ass,Vad
	26-10	Spaarnwouderplas	2	Fon
	11-12	strand, Zuidpier	1	Hop
Witgatje	8-11	A.W.duinen	1	Kot,Vad
	28-11,2-12	Ver.Binnenpolder	2x 1	Fon,Huy
	15- 1	Rottepolderplein	1	Gou
Oeverloper	14-12	Heksloot	1	Fon
Steenloper	17-10	strand, Zuidpier	100	Fon
Middelste Jager	18-10	"	1 tp	Gee
	18-11	Telp.Reddingsbrig.	3	Boe,Dor,Gee
Grote Jager	20-11,4-12	strand, Zuidpier	1	Gee,Gou,Hop
	6- 1	"	1	Slo
	6- 1	zee thv A.W.duinen	1	Gee,Lee
Zwartkopmeeuw	hele periode	Zuidpier	max 2	Hop ea
Kleine Kokmeeuw	4- 1	Zuidpier	1 onv	Deu
Gr.Burgemeester	6- 1	Zuidpier	1 ad	Gou
	12- 1	havens, IJmuiden	1 onv	Gro ea
Zwarte Stern	24-10	Zuidpier	3	Fon
Zeekoet	hele periode	Zuidpier	max.10	levend tp
Alk	hele periode	"	max.3	levend tp
alk/zeekoet		Weer veel olieslachtenoffers. Alleen al in de laatste decade van november, zijn er tussen Noordwijk en IJmuiden, al zo'n 445 zeekoeten en 35 alken met olie besmeurd gevonden.		
Papegaaiduiker	6-11,29-12	Telp.Reddingsbrig.	3	Gee,Gou,Gro
	21-11	strand, Zuidpier	1, dood	Gee
	15- 1	Zuidpier	1 n.N	Gou
Halsbandparkiet	16-10	Cremerlaan, S'poort 1		Gro
IJsvogel		Al vanaf de zomer zijn er kontinu IJvogels aanwezig in de A.W.duinen en in Middenduin en Elswout. Verder nog:		
	20-10	IJtocht, H'meer	1	Loo,Vli
	20-12	Meerwijkplas,S'wijk	1	med.Kot
	v.a.6-1	Jan Gijzenvaart	1	Huy sr,Sla
Kl.Bonte Specht	23-12	Burg.Rijkenspark	1	Fon
Kuifleeuwerik	v.a.29-11	Zuidpier	max.2	Hop ea
Strandleeuwerik	13-10	Telp.Parnassia	1	Gro
	28-12	parkeerpl., IJ'slag	2	Fon

	14- 1	strand Heerenduinen	1	Deu
Huiszwaluw	7-11	Kerkweg, S'woude	1	Fon
Grote Pieper	13,20-10	Telp.Parnassia	2x 1	Huy ea
	21-10	Kennemerduinen	1 vangst	med.Cot
Sib. Boompiep.	25-10	"	1 vangst	med.Cot
De Siberische Boompieper was nog niet eerder gevangen in Nederland. Tot begin november aanwezig in het buitenduin.				
Roodkeelpieper	13-10	Telp.Parnassia	1	Gro ea
Gr.Gele Kwikst.	27-10,27-11	Ged.Oude Gracht	2 & 1	Gee
	23-12	Oosterduinweg	1	Huy, Lee
	26-12	Hasselaersplein	1	Gro
Pestvogel	15-11	Kennemerduinen	2	Fri
Waterspreeuw	v.a.13-12	Verdeelvijver, AWD	1	Zwa ea
Zwarte Roodst.	22-11	Reddingsbr., B'daal	1	Gro
Beflijster	22-10	Kennemerduinen	1 vangst	med.Cot
Merel	20-12	Spaarndam	1 albino	Hop
Grote Lijster	13-10	Telp.Parnassia	728	Gro ea
Kleine Karekiet	8-11	A.W.duinen	1 vangst	Kot,Vad
Bladkoning	17-10	"	1 vangst	fam.Vad
Vuurgoudhaan	In november	en december nog wat waarnemingen	en vangsten	
Baardmannetje	okt.	A.W.duinen	36 vangst	Ass,Kot,Vad
Klapekster	13-10	Telp.Parnassia	1	Gro ea
Russische Kauw	23-10	Cremerlaan, S'poort	1	Gro
	4- 1	Zomervaart	1	Gee
Bonte Kraai	Vanaf 6 november enkele waarnemingen in buitenduin/strand. Maximaal 6 bijeen op 22 december, strand km.paal 71.			
	14- 1	Gruiterspolder	1	Fon
Frater	v.a.4-11	Zuidpier	max.80	Buc ea
Kruisbek	Als gevolg van een invasie zijn er in de duinen redelijk grote groepen gemeld: 35 op 16-12 Spinnekoppenvlak, Naaldenbos, AWD. Ook 1 ex. op 20-10 in de Veerpolder!			
K.duinen; 30 op	5-11	Koningshof/Middenduin; 20 op 25-11		
Grote Kruisbek	De krenten in de invasie-pap. Op 28 oktober worden de eerste 2 'Grote' in Aerdenhout gezien. Determinatie blijft lastig maar voorzichtige schattingen zijn: Kennemerduinen 10 op 16-12; Koningshof/Middenduin 15 vanaf 25-12; A.W. duinen 10 op 11-1.			
Appelvink	20-10	Veerpolder	1	Lee
IJsgors	In november en december nog wat waarnemingen en vangsten			
Sneeuwgor	v.a.13-11	Zuidpier	max.23	Buc ea
	29-12	Telp.Reddingsbrig.	22 n.Z	Gou
Geelgors	25-10	Telp.Parnassia	3	Gro
Dwerggors	13-10	"	1	Gro ea
wezel	28-10	Inlaagpolder	1	Huy
bruinvis	22-12	strand, km.paal 76	1 dood	Gee ea

IJseend

IJseenden overwinteren in Nederland in vrij klein aantal. De westelijke Waddenzee is met enige honderden vogels de belangrijkste pleisterplaats. Verder is ook de Grevelingen vermaard: vanaf de Brouwersdam laten tientallen IJseenden zich vaak schitterend bekijken. In Zuid-Kennemerland is de IJseend een doortrekker en wintergast in klein aantal. Het zal niemand verwonderen dat het gros van de waarnemingen van de Zuidpier afkomstig is. In het rapport "Vogels van de strandvlak- te en de zuidpier van IJmuiden" wordt, voor de periode 1978-1988, een maximum van vijf pleisterende vogels vermeld. Waarnemingen van langstreckende IJseenden zijn eveneens schaars. Vanaf oktober tot ver in april maar vooral in oktober en november, worden er weleens over zee vliegende vogels gezien. Buiten deze periode en op de binnenwateren, is de IJseend nog schaarser. Opval- lende waarnemingen zijn:

nov/dec. 1984 2 vr. A.W. duinen
 apr./dec.1985 1 vr. Spartelmeer, Kennemerduinen
 13 mei 1986 1 vr. binnenterrein circuit, Zandvoort
 22 nov. 1986 1 mn. Vogelmeer, Kennemerduinen
 29 jan. 1987 2 m/v A.W.duinen
 19 feb. 1987 1 vr. Fuikvaart, Zuiderpolder
 16/19 juni 1988 1 vr. Zuidpier
 nov.88/jan.89 3 Duinmeer, Midden Herenduin
 24 april 1989 1 vr. Molenplas, Schalkwijk
 28 mei 1989 2 m/v Telpost Reddingsbrigade

Deze winter is de IJseend in Zuid-Kennemerland talrij- ker dan in andere jaren. Tijdens de zeetrektellingen van het afgelopen najaar werden er meer vogels dan anders gezien. Vanaf 23 oktober zijn er pleisterende IJseenden bij de Zuidpier te bewonderen; een maximum van 14 stuks werd op 28 december geteld. In de middag van 7 januari zouden er zelfs zo'n 100 exemplaren in zuidwaartse richting zijn langsgetrokken. Mogelijkerwijs heeft de mossel-schaarste in de Wadden- zee hiermee te maken. Voedseltekorten kunnen een deel van de IJseenden gedwongen hebben hun favoriete over- winteringsplek te verlaten. Het is in ieder geval opvallend dat er deze winter ook veel meer Eiders, eveneens in de Waddenzee verblijvende mossel-eters, voor onze kust zijn verschenen.

Kleine Alk

Een eveneens normalitair zeer schaarse, kustgebonden soort die deze winter opvallend aanwezig is, is de Kleine Alk. Na een vroeg exemplaar op 24 september, zijn er vanaf 4 november regelmatig langstreckende

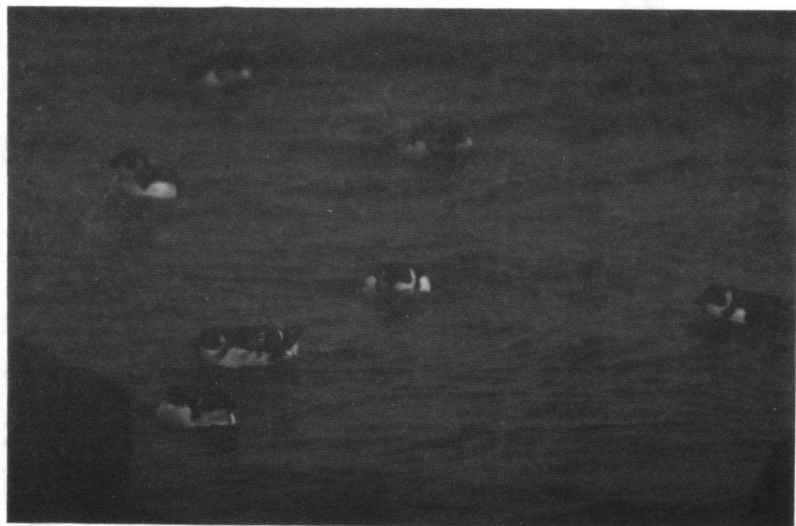
vogels gezien. Ongekend sterke trek werd op 11 december vastgesteld: 277 noordwaarts vliegende vogels bij de Zuidpier! Op 13 december passeerden nog eens 60 Kleine Alken de Reddingsbrigade van Bloemendaal in noordelijke richting.

Ook van elders langs de Nederlandse kust werden hoge aantallen gemeld. Op 11 en 12 december respectievelijk c.300 en c.450 bij Egmond aan Zee en de Hondsbosche Zeewering. Op dit laatste punt werd op de 28ste het absolute record gezet. Meer dan 700 stuks! Deze golf is bij ons helaas niet geregistreerd.

Slechts weinig pleisteraars zijn gezien. Bij de Zuidpier verbleven maximaal 3 vogels tegelijkertijd.

De 'invasie' van Kleine Alken staat niet op zichzelf. Een aantal alkachtige (Zeekoet, Alk, Kleine Alk en Papegaaiduiker) zijn, evenals de Noordse Stormvogel en de Grauwe Pijlstormvogel, in de jaren tachtig voor de Nederlandse kust, beduidend algemener dan voorheen. Voor de veranderingen in de winterverspreiding van deze zeevogels wordt een aantal redenen gegeven:

- verandering van (warme) golfstromen en daarmee de verspreiding van voedsel in het Noordzee-gebied
- vervuiling van kustwateren met voedingsstoffen (eutrofiering) waardoor aldaar een voor vogels gunstiger voedselsituatie ontstaat
- overbevissing van noordelijke Noordzee en Atlantische Oceaan waardoor vogels gedwongen worden andere voedselgronden te zoeken.

Fraai groepje Kleine Alken bij de Zuidpier. Foto: Piet Munsterman.

De waarnemingenrubriek werd samengesteld uit waarnemingen van:

Ass	H./L.Assendelft	Gee	Steve Geelhoed	Loo	Coen Looy
Boe	Henk Boersbroek	Gro	Hans Groot	Poo	Jan van der Pool
Buc	Han Buckx	Gou	Amon Gouw	Sla	Marcel/Roy Slaterus
Cot	Fred Cottaar	Heu	Lida van de Heuvel	Slo	Nico Slotboom
Deu	Chris van Deursen	Hie	Ferdy Hieselaar	Vad	Hans Vader
Dor	Frank Dorel	Hop	Fred Hopman	Veg	Jan Vegelin
Dro	Piet de Droog	Huy	Evert vHuijssteeden	Vli	Piet van Vliet
Fon	Herbert Fonteljne	Kot	Zita/Joop Kottman	Wie	Joop Wiegant
Fri	JJ Frieswijk	Lee	Guido van Leeuwen	Zwa	Klaas Zwaan

Waarnemingen kunnen tot 20 april ingezonden worden naar:

Pim de Nobel, Julianalaan 111, 2051 JP Overveen
tel. 023-270275 (weekend)

10 SOORTEN PROJECT SAMENWERKENDE VOGELWERKGROEPEN NOORD-HOLLAND

De Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (S. V.N.) hebben gedurende een periode van twee jaar speciale aandacht gevraagd voor een tiental schaarse tot vrij zeldzame soorten. Dit met de bedoeling een beeld te krijgen van hun verspreiding in ruimte en tijd, in de provincie Noord-Holland. Inmiddels is de periode verstreken en worden de waarnemingen verzameld. Ons waarnemingenarchief is doorgelicht en een groot aantal waarnemingen is inmiddels doorgegeven. Een ieder die zijn/haar waarnemingen echter nog niet eerder heeft ingezonden, wordt gevraagd dat alsnog te doen.

Het betreft waarnemingen van Roodkeelduiker (alleen pleisterend), Kuifduiker, IJseend, Slechtvalk, Smelken, Morinelplevier, Bonte Strandloper (alleen binnenland), IJsvogel, Draaihals en Frater uit de periode 1 augustus 1988 - 31 juli 1990.

